

Het nieuwe GroenLinks

De commissie-Van der Lans, die het als haar opdracht ziet de ware oorzaken van het verkiezingschec bloot te leggen, komt na grondig intern beraad en jarenlang participierend onderzoek tot de volgende conclusies:

1. De vrijzinnigheidsagenda is geen investering gebleken in het praktisch politieke handelen, maar heeft de geworteldheid van GL in de beweging van onderop aangetast.

2. De groeiende aandrang om bestuurlijke verantwoordelijkheid te dragen is zowel in Den Haag als lokaal ten koste gegaan van de identiteit van GL. Onduidelijk is daarom waarom, wanneer en waarmee GL-bestuurders het verschil maken.

3. De praktijk dat partijleiders hun opvolger aanwijzen (Paul R. kiest Femke H. kiest Jolande S.) is feodaal. Het bekostuofd leiderschap moet uitgebannen worden, vrijwel alle andere politieke partijen zijn GroenLinks hierin al voorgedaan.

4. De grootste fout van Jolande Sap was dat zij in haar eentje met Mark Rutte aan een keukentafel is gaan praten over de Kunduz-missie. Ze is erin geluisd en kon toen niet meer terug. Daarmee ketende zij zichzelf vast in een politieke positie met de partij als aanhangsel.

5. 1 t/m 4 heeft geleid tot een Tweede-Kamerfractie (2010-2012) die als los zand functioneerde en na het vertrek van Femke Halsema ideologisch en politiek niet meer in staat was een hecht team te vormen. Dat valt vooral de meest ervaren krachten in de fractie te verwijten.

6. De vanzelfsprekendheid waarmee GL zichzelf zag als de meest groene partij heeft geleid tot een verwaarlozing van haar banden met de duurzaamheidsbeweging en tot een minimum aan overtuigende prominente groene politici. De partij heeft daarmee haar sterkste troef uit handen gespeeld.

7. Dat er geen doordachte scenario's klaar lagen om te reageren op de volkomen voorspelbare verkiezingsnederlaag is een vorm van onvoorstelbaar politiek-bestuurlijk amateurisme. Zo riep de partij een nog grotere chaos over zichzelf af, met Jolande Sap als slachtoffer.

8. Dat interventies van een niet benoemde partijtop (wethouders te U. en A.) hierin doorslaggevend waren, is een dieptepunt in de geschiedenis van GL. Een partij die zichzelf niet de baas is, diskwalificeert zich in hoge mate voor het bestuurlijke pluche.

9. Er gebeurt (buiten Den Haag) ontzettend veel in Nederland. Burgerkracht, doe-het-zelf-coöperaties, samenredzaamheid, duurzaamheidsinitiatieven – er is sprake van een indrukwekkende beweging van onderop. Het nieuwe GroenLinks moet het weinig praktische vrijzinnigheidsverleden achter zich laten en zich opnieuw laten laven door deze bronnen van hernieuwbare politieke energie.

10. De verkiezingsnederlaag was het echec van een generatie die rond de eeuwwisseling naar voren is getreden. Hun tijd zit erop. We hebben nieuwe (jonge) mensen nodig. En nieuwe leiders bij wie duurzaamheid in de politieke genen zit.

Jos van der Lans is cultuurpsycholoog, publicist en voormalig GroenLinks-senator. Voor meer info: www.josvdlans.nl of volg hem via [@josvanderlans](https://twitter.com/josvanderlans).